

JEREMIÁS 36-40.

Lapozzunk Jeremiás próféta könyvének 36. fejezetéhez, ahogy ma is folytatjuk a Biblia tanulmányozását. Ahogy azt már korábban is láthattuk, Jeremiás próféciai nem időrendi sorrendben követik egymást, így aztán különösen fontos figyelmesen elolvasnunk az egyes fejezetek első pár versét, melyben Jeremiás időben elhelyezi az adott próféciát. Ennek köszönhetően világosabbá válhat számunkra a történelmi kontextus is, amelybe egy-egy prófécia illeszkedik. A 36. fejezetben tehát Jeremiás újabb prófeciáját találjuk: *„Jójákimnak, Jósiás fiának, Júda királyának a negyedik esztendejében így szólt az ÚR igéje Jeremiáshoz: Végy elő egy irattekereszt, és írd rá mindazokat az igéket, amelyeket kijelentettem neked Izráelről, Júdáról és a többi népről, attól fogva, hogy beszélni kezdtem hozzád: Jósiás idejétől egészen a mai napig”* (1-2. vers). Emlékezzünk csak vissza, hogy az Úr Jósiás király uralkodásának 13. esztendejében hívta el Jeremiást a prófétai szolgálatra. Onnantól kezdve Jeremiás végig is prófétálta Jósiás király uralkodását, mintegy 15 évet, majd folytatta Jósiás fia, Jójákim uralkodása alatt is. Jójákim uralkodásának 4. évében pedig azt az utasítást kapja az Úrtól, hogy fogjon egy irattekereszt, és az eddigi összes Istentől kapott próféciát jegyezze fel rá. Kétségtelenül igen komoly feladat lehetett visszamenőleg összegyűjteni mindazt, amit az Úr Jeremiásnak kijelentett az elmúlt 20 évben!

Majd Isten így folytatja: *„Talán meghallja Júda háza, hogy mennyi veszedelmet készülök rájuk zúdítani, és ha megtérnek a rossz útról, én megbocsátom bűnüket és vétküket”* (3. vers). Azért küldött Isten folyamatosan üzenetet a népnek, hogy elfordítsa őket bűnüktől. Isten folyamatosan ad lehetőséget az embereknek, hogy bűneikből megtérjenek. Ezékiel prófétán keresztül így kiáltott Isten: *„Ezt mondd nekik: Életemre mondom – így szól az én Uram, az Úr -, hogy nem kívánom a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy a bűnös megtérjen útjáról, és éljen. Térjete meg, térjete meg gonosz utaitokról! Miért halnátok meg, Izráel háza?”* (Ezékiel 33:11). Itt pedig arra kéri Isten Jeremiást, hogy vesse papírra az eddigi prófeciákat, hátha népe így elfordul bűneitől, Isten pedig megbocsáthat nekik. Isten a megbocsátásban leli örömét! Isten olyan boldogan bocsátja meg nekünk minden vétkünket! Alig várja, hogy kérd, és azonnal megkapod! Isten jobban vágyik arra, hogy megbocsásson nekünk, mint amennyire mi vágyunk a bűnbocsánatra. Mi gyakran megpróbáljuk elrejteni bűnünket Isten elől. Erről ír Dávid is a 32. zsoltárban. Úgy teszünk, mintha mi sem történt volna, de ahogy Dávid is írja: *„Míg hallgattam, kiszáradtak csontjaim, egész nap jajgatnom kellett. Mert éjjel-nappal rám nehezedett kezed, erőm ellankadt, mint a nyári hőségben”* (Zsolt. 32:3-4). Dávid tehát lelkileg teljesen kiszáradt, elsorvad. De aztán jól döntött: *„Megvallottam neked vétkeimet, bűnömet nem takargattam. Elhatároztam, hogy bevallom hűtlenségemet az Úrnak, és te megbocsátottad bűnömet, amit vétettem”* (5. vers). Az eredeti héber szöveg alapján a következőképpen is fogalmazhatnánk: abban a pillanatban, hogy Dávid szívében megszületett a döntés,

hogy megvallja bűneit az Úrnak, vagyis megváltozott a hozzáállása, még ki se nyitotta a száját, Isten már megbocsátott neki. Isten csak arra vár, hogy megváltozzon a hozzáállásunk: „Istenem, sajnálom. Megvallom a bűneimet. Azt akarom, hogy helyreálljon a kapcsolat köztem és közted!” És még mielőtt bármit is kimondhatnál hangosan, Isten már megbocsátott neked! Abban a pillanatban, hogy a szívedet Isten felé fordítod, Isten megtisztít. Isten olyan nagy örömét leli a megbocsátásban! Ezért kéri itt Jeremiást is, hogy gondosan jegyezze fel az elhangzott próféciákat, és juttassa el a néphez. „Talán ha látják, mit tervezek ellenük, talán ha megértik, hogy jön az ítélet, megtérnek bűneikből!” – mondja Isten.

„Ekkor Jeremiás hívta Bárúkot, Nérijjá fiát, Bárúk pedig leírta Jeremiás diktálása után az irattekercsre az Úrnak minden igéjét, amit kijelentett neki. Majd ezt parancsolta Jeremiás Bárúknak: Én akadályozva vagyok,” – vagyis börtönben volt – „nem mehetek az ÚR házába, azért te menj, és az ÚR házában a böjt napján olvasd fel a nép előtt a tekercset, amelyre diktálásom után leírtad az ÚR igéjét. Olvasd fel azok előtt a júdaiak előtt is, akik a városaikból érkeztek!” (4-6. vers). A böjtre meginvitáltak más városokban élő embereket is, a böjt pedig egyben azt is jelentette, hogy ebben az időszakban az Urat keresték. Kiváló alkalom volt ez arra, hogy Jeremiás és Bárúk eljuttassák Isten üzenetét a néphez. Így hát Jeremiás magához hívatta Bárúkot, az íródeákját, hogy vesse papírra az Úr szavait, és a böjt napján az Úr házában olvassa fel az emberek előtt, akik szerte Júdából azért érkeztek, hogy az Urat imádják. „Talán az ÚR elé száll könyörgésük, és megtérnek a rossz útról. Mert nagy és lángoló haraggal beszélt az ÚR ez ellen a nép ellen. Bárúk, Nérijjá fia pontosan úgy járt el, ahogyan Jeremiás próféta parancsolta, és felolvasta az iratból az ÚR igéjét az ÚR házában. Jójákimnak, Jósiás fiának, Júda királyának ötödik esztendejében, a kilencedik hónapban ugyanis kihirdették Jeruzsálem egész népének és a Júda városaiból Jeruzsálembe érkezett egész népnek, hogy tartsanak böjtot az ÚR előtt. Ekkor olvasta fel Bárúk az iratból Jeremiás szavait az ÚR házában, Gemarjának, Sáfán kancellár fiának a kamrájában, a felső udvarban, az ÚR háza új kapujának a bejáratánál, az egész nép előtt. Amikor meghallgatta Mikájehú, Gemarjá fia, Sáfán unokája ebből az iratból az ÚR minden igéjét, elment a királyi palotába a kancellár szobájába, ahol éppen ott ültek a vezető emberek mindnyájan: Elisámá kancellár, Delájá, Semajának a fia, Elnátán, Akbórnak a fia, Gemarjá, Sáfánnak a fia, Cidkijjá, Hananjának a fia és a többi vezető ember. Mikájehú jelentette nekik mindazt, amit hallott, amikor Bárúk felolvasta az iratot a nép előtt. Ekkor elküldték a vezető emberek Bárúkhhoz Jehúdit, Netanjá fiát, Selemjá unokáját, Kúsi dédunokáját ezzel az üzenettel: Vedd a kezedbe a tekercset, amelyet felolvastál a nép előtt, és jöjj ide! Bárúk, Nérijjá fia kezébe vette a tekercset, és elment hozzájuk. Ők ezt mondták neki: Ül le és olvasd fel előttünk! És Bárúk felolvasta előttük” (7-15.vers). Bárúk tehát felolvasta az emberek előtt az Úr szavait. Akadt a tömegben egy fiatalember, aki ennek hallatán útra kelt, elrohant az előljárókhoz, és beszámolt nekik a tekercs

tartalmáról, így az előjárók magukhoz hívták Bárúkot, és megkérték, előttük is olvassa fel a tekercest. Bárúk pedig úgy is tett.

„Amikor az egészet végighallgatták, megrettenve néztek egymásra, és ezt mondták Bárúknak: Nekünk jelentenünk kell mindezt a királynak. Majd ezt kérdezték Bárúktól: Mondd el nekünk, hogyan írtad le mindezeket? Diktálás után? Bárúk így felelt nekik: Diktálva mondja nekem mindezeket, én pedig leírom a tekercsre tintával. A vezetők ezt mondták Bárúknak: Menj, és rejtőzz el te is, meg Jeremiás is; ne tudja senki, hogy hol vagytok! Majd bementek a királyhoz az udvarba, miután a tekercest elhelyezték Elisámá kancellár szobájában, és jelentették mindezt a királynak. A király elküldte Jehúdit, hogy hozza el a tekercest. Jehúdi el is hozta Elisámá kancellár szobájából, és felolvasta a király előtt, és a király szolgálatában álló vezető emberek előtt. A király éppen a téli palotában tartózkodott, mert az év kilencedik hónapja volt. Előtte a kályhában égett a tűz. Amikor Jehúdi három vagy négy hasábot elolvasott, a király levágta azt a kancellár késével, és a kályha tűzébe dobta, míg csak az egész tekercs a kályha tűzébe nem került. Nem rettentek meg, ruháikat sem szaggatták meg, sem a király, sem udvari emberei, amikor hallották mindezeket” (16-24. vers). Ahelyett, hogy félték volna az Urat és megtértek volna bűneikből – ennek egyik jele pedig éppen ruhájuk megszagatása volt - , semmit sem tettek.

„Elnátán, Delájá és Gemarjá kérelték ugyan a királyt, hogy ne égesse el a tekercest, de nem hallgatott rájuk. Sőt megparancsolta a király Jerahmeél királyfinak, Szerájának, Azriél fiának és Selemjának, Abdeél fiának, hogy fogják el Bárúk írnokot és Jeremiás prófétát. De az ÚR elrejtette őket. Így szólt az ÚR igéje Jeremiáshoz azután, hogy a király elégette a tekercest azokkal az igékkel, amelyeket Bárúk Jeremiás diktálása után írt le: Végy elő egy másik tekercest, és írd rá az előbbi igéket mind, amelyek az előző tekercsen voltak, de elégette Jójákim, Júda királya! Jójákimnak, Júda királyának pedig mondd meg: Így szól az ÚR: Te elégetted azt a tekercest, és ezt mondtad: Miért írtad rá, hogy el fog jönni a babilóniai király, elpusztítja ezt az országot, és véget vet benne az embernek és állatnak?! Ezért így szól az ÚR Jójákimról, Júda királyáról: Nem fog az utódja Dávid trónján ülni. Holttestét pedig kidobják, és ott hever nappal a hőségben, éjszaka a fagyon. Megbüntetem őt és utódját meg udvari embereit a bűneik miatt. Elhozom rájuk és Jeruzsálem lakóira meg a júdaiakra mindazt a veszedelmet, amit megmondtam nekik, de nem hallgattak meg. Jeremiás tehát elővett egy másik tekercest, odaadta Bárúk írnoknak, Nérijjá fiának, az pedig felírta rá Jeremiás diktálása után azokat a beszédeket, amelyek a Jójákim, Júda királya által elégetett iratban voltak. Sőt még sok más hasonló beszédet is csatoltak hozzájuk” (25-32. vers). Ezek tehát Isten igazságait tartalmazzák. Azért íródtak ezek a tekercsesek, hogy figyelmeztessék a népet a rájuk váró ítéletre, ha nem térnek meg bűneikből, és nem követik Urukot Istenüket. Azt is láthatjuk itt, mennyire megvetette Jójákim az Úr szavát: fogta a bicskáját, felhasogatta, és a tűzbe dobta. De Isten prófétáit nem lehet ilyen könnyen elhallgattatni! Jeremiás fogott egy újabb tekercest, és ismét lediktált mindent, sőt még

további dolgokat is csatolt hozzá. Lényegében azokról a prófeciákról van itt szó, amelyeket mi is tanulmányozunk Jeremiás könyvében, és melyekben Isten figyelmezteti népét, hogy ítélet vár Júdára. Az ítélet végrehajtásának eszköze pedig a babiloni hadsereg lesz Isten kezében.

Így érkezünk el Jeremiás könyvének harmadik részéhez. A 37-39. fejezetekben található prófeciák időben Cidkijjá uralkodását fogják át, vagyis Cidkijjá trónralépésétől egészen addig a napig terjednek, amíg a királyt Babilonba nem hurcolják. Vegyük csak észre, hogy Jeremiás a fejezet elején ismét meghatározza az adott prófécia idejét. 37. fejezet: *„Konjáhú, Jójákim fia helyett Cidkijjá, Jósiás fia lett a király, akit Nebukadneccar, Babilónia királya tett Júdának a királyává”* (1. vers). Cidkijjá tehát Nebukadneccar parancsára lett király Júdában. Emlékezzünk csak: Jójákim halála után Jeremiás megjövendölte, hogy egy utóda sem ül majd utána a trónra. Mindennek ellenére Jójákim egyik fia, Jójákin, megpróbálta kezébe ragadni a hatalmat, de uralkodása mindössze három hónapig tartott, mert Nebukadneccar visszatért, megdöntötte uralmát, és Cidkijját ültette helyette Júda trónjára. Isten Igéje tehát beteljesedett: Jójákimot nem tulajdon gyermekei követték a trónon. *„Nem hallgatott sem ő, sem udvari emberei, sem az ország népe az ÚR beszédére, amelyet Jeremiás próféta által jelentett ki”* (2. vers). Isten figyelmeztetése süket fülekre talált. Sem a király, sem az emberek nem hallgattak Istenre. A király ugyan magához hívatta Jeremiást, és négy szemközt meghallgatta mondanivalóját, nyilvánosan azonban megvetette az Úr Jeremiáson keresztül közvetített üzenetét. *„Egyszer elküldte Cidkijjá király Júkalt, Selemjá fiát és Cefanjá papot, Maaszéjájá fiát Jeremiás prófétához ezzel az üzenettel: Imádkozz értünk Istenünkhöz, az ÚRhoz! Jeremiás szabadon járt-kelt a nép között, mert még nem vetették börtönbe. Akkor vonult ki a fáraó hadserege Egyiptomból. A Jeruzsálemet ostromló káldeusok pedig, hallva ennek hírért, elvonultak Jeruzsálem alól”* (3-5. vers). A babiloniak Jeruzsálemet ostromolták, de amikor meghallották, hogy úton van az egyiptomi sereg, elvonultak Jeruzsálem alól.

„Így szólt az ÚR igéje Jeremiás prófétához: Ezt mondja az ÚR, Izrael Istene: Júda királyának, aki hozzám küldött titeket, hogy megkérdezzetek, mondjátok meg, hogy a fáraó hadserege, amely segítségetekre jött, visszatér országába, Egyiptomba. A káldeusok pedig újból ostrom alá veszik ezt a várost, elfoglalják és fölperzselik. Ezt mondja az ÚR: Ne áltassátok magatokat azzal, hogy majd elvonulnak innen a káldeusok, mert nem fognak elvonulni!” (6-9. vers). Az emberek azt gondolták, ezzel végérvényesen meg is szabadultak a káldeusoktól, hiszen az egyiptomi hadsereg sikeresen elijesztette őket, így most már Babilontól függetlenül élhetnek, és adót sem kell többé fizetniük. A emberek tehát lázadtak a babiloni fennhatóság ellen. Jeremiás viszont épp erre figyelmezteti őket: *„Ne gondoljátok, hogy megszabadultatok tőlük! Vissza fognak térni!”*. *„Ha megvernétek is az ellenetek harcoló káldeusok egész hadseregét, úgyhogy csak sebesültek maradnának belőle, még ezek is fölkelnének sátruktól, és fölperzselnék ezt a várost”* – Isten már elhatározta, hogy a káldeusok kezébe ad benneteket! - *„Amikor*

elvonult a káldeusok hadserege Jeruzsálem alól a fáraó hadserege miatt, Jeremiás el akart menni Jeruzsálemből Benjámin földjére, hogy átvegye birtokát rokonai körében” (10-12. vers). Jeremiás tehát elindult Benjámin földjére. „De a Benjámin-kapunál” – Jeruzsálem egyik kapuja volt ez abban az időben – „elfogta Jeremiás prófétát az őrség parancsnoka, név szerint Jirijjá, Selemjá fia, Hananjá unokája, és azt mondta: Te a káldeusokhoz akarsz átszökni. Jeremiás azonban azt felelte: Hazugság! Nem akarok a káldeusokhoz átszökni! De Jirijjá nem hallgatott rá, hanem letartóztatta Jeremiást, és a vezetők elé vitte. A vezetők felháborodtak, megverték Jeremiást, és börtönbe vetették Jónátán kancellár házában, mert azt használták fogháznak. Így került Jeremiás a tömlöcbe, egy föld alatti üregbe. Ott kellett maradnia Jeremiásnak sokáig” (13-16. vers).

Jeremiást tehát börtönbe vetették azt gondolva róla, hogy át akar állni a babiloniak oldalára. Jeremiás hiába magyarázkodott, hogy ő ugyan nem ezért indult útnak, akkor is bebörtönözték. „Cidkijjá király azonban érte küldött, kihozatta, és a palotájában titokban megkérdezte tőle a király: Van-e mondanivalója az ÚRnak? Jeremiás ezt felelte: Van! - és hozzátette: A babilóniai király kezébe kerülsz! Majd ezt kérdezte Jeremiás Cidkijjá királytól: Mit vétettem ellened, udvari embereid és a nép ellen, hogy fogházba vetettetek engem? Hol vannak prófétáitok, akik azt prófétálták nektek, hogy nem jön el Babilónia királya ellenetek és az ország ellen?” – bizonyos próféták ugyanis azt hirdették, hogy a babiloniak többé nem térnek vissza, hol vannak most ezek a próféták? - „Most azért, uram király, hallgass meg, és jusson eléd könyörgésem: Ne vitess vissza Jónátán kancellár házába, ne kelljen ott meghalnom! Cidkijjá király ezért azt parancsolta, hogy a börtön udvarán legyen felügyelet alatt Jeremiás, és adjanak neki naponként egy kenyert a pékek utcájából, amíg csak el nem fogy a kenyér a városban. Így maradhatott Jeremiás a börtön udvarában” (20-21. vers).

38. fejezet: „Hallotta Sefatjá, Mattánnak a fia, Gedaljá, Pashúrnek a fia, Júkal, Selemjának a fia és Pashúr, Malkijjának a fia is, amikor Jeremiás ezt a beszédet mondta az egész népnek: Ezt mondja az ÚR: Aki ebben a városban marad, az fegyver, éhség és dögvész miatt fog meghalni. Aki azonban kimegy a káldeusokhoz, az megmarad, életét ajándékkul kapja, és élni fog. Ezt mondja az ÚR: A babilóniai király hadseregének a kezébe fog kerülni ez a város, és elfoglalja. Ezért a vezető emberek ezt mondták a királynak: Meg kell halnia ennek az embernek, mert elcsüggeszti a városban megmaradt harcosokat és az egész népet azzal, hogy ilyeneket hirdet nekik. Hiszen ez az ember a népnek nem a javára, hanem a vesztére törekszik! Cidkijjá király így válaszolt: A kezetekben van, hiszen a király tehetetlen veletek szemben! Fogták tehát Jeremiást, és beledobták Malkijjá királyfi ciszternájába, amely a börtön udvarán volt. Köteleken bocsátották le Jeremiást, és mivel a ciszternában nem volt víz, csak sár, belesüllyedt Jeremiás a sárba” (1-6. vers). Micsoda szomorú látvány! Jeremiást azért büntetik, mert Isten akaratát

cselekedte. Az Igében is olvashatunk arról, hogy épp jó cselekedeteink miatt kell majd büntetést elszenvednünk. De ha jól viseljük, akkor kétségtelenül Isten lakik bennünk.

Sokszor persze épp azért szenvedünk büntetést, mert rossz fát tettünk a tűzre. Az ilyen büntetést hiába viseljük jól, nincs abban semmi csodálatra méltó! De amikor valakit azért büntetnek, mert jót tett, és ő ezt jól viseli, igazi bizonyítéka lehet ez az ember erős kapcsolatának Istennel. Vegyük csak észre, hogy lehetséges Isten akaratából szenvedni. Lehetséges annak eredményeként szenvedni, hogy Isten akaratát tettük. Rosszul gondolod, ha azt feltételezed, hogy Isten gyermekeként minden bajt elkerülhetsz, és soha semmi gondod nem lesz pusztán azért, mert átadtad az Úrnak az életed. Ez így nem igaz. Isten gyermekeként mi igenis ki vagyunk téve például a világ Isten ellen érzett haragjának. Mivel Istenre nem sújthatnak le, hát lesújtanak Isten földi képviselőire. A világ nem akarja meghallani Isten igazságát, de ha te mégis hirdetni mered azt, gyűlölni fog érte a világ. Jézus is rámutat, hogy ha e világból valók volnánk, szeretne bennünket a világ, mi azonban nem e világból valók vagyunk. Az emberek veszélyes elemekként tekintenek ránk, hiszen nem akarják hallani Isten Igéjének igazságait. A bűnös világra váró eljövendő ítéletről meg aztán tényleg nem akarnak hallani. Jeremiás is ezt az üzenetet hirdette. „Isten megítél benneteket bűneitekért! Közeleg Isten ítélete! Semmi értelme a babiloniak ellen kardoskodni, mert Isten már elhatározta, hogy a kezükbe ad benneteket! Ha mégis ellenálltok, csak meghaltok! Karddal ölnek meg benneteket, vagy betegség és éhínség végez veletek. De ha megadjátok magatokat, megmenekülhettek! De meghaltok, ha ellenálltok!”. Az emberek pedig hazaárulással vádolták Jeremiást. Hiszen demoralizálja a hadsereget! A katonák már nem akarnak harcolni, mert Jeremiás szüntelenül azt hajtogatja, hogy úgymint értelmetlen! Meg kén őt ölnünk! Cidkijjá pedig mosta kezeit, és a népre bízta Jeremiás sorsát. Ők pedig egy sárral teli ciszternába vetették Jeremiást.

„Meghallotta az etióp Ebed-Melek, a királyi palota egyik tisztje, hogy Jeremiást a ciszternába vetették. A király akkor a Benjámín-kapuban tartózkodott, ezért kiment Ebed-Melek a királyi palotából, és így szólt a királyhoz: Uram, király! Rosszul tették ezek az emberek, amikor így bántak Jeremiás prófétával, hogy a ciszternába dobták. Anélkül is meghalt volna az éhínség miatt, hiszen nincs már kenyér a városban! Akkor a király ezt parancsolta az etióp Ebed-Meleknek: Vigyél innen magaddal harminc embert, és húzasd föl Jeremiás prófétát a ciszternából, mielőtt meghalna! Ebed-Melek tehát magával vitte az embereket, bement a királyi palotába, a kincstár alatt levő helyiségbe, összeszedett ott régi és elnyűtt ruhadarabokat, és lebecsátotta azokat Jeremiásnak köteleken a ciszternába. Majd ezt mondta az etióp Ebed-Melek Jeremiásnak: Tedd ezeket a régi és elnyűtt ruhadarabokat hónod alatt a kötelek alá! Jeremiás úgy tett, és akkor kihúzták Jeremiást kötéllel, és kiemelték a ciszternából” – Jeremiás addigra jól beleragadhatott már a sárba, így régi ruhadarabokkal kibélelték a karját, hogy ne legyen túl fájdalmas, majd kötél felhúzták - „Ezután Jeremiás a börtön udvarán tartózkodott. Cidkijjá király magához

hívatta Jeremiás prófétát az ÚR házána a harmadik bejáratához. A király így szólt Jeremiáshoz: Akarok valamit kérdezni tőled, de ne titkolj el semmit előlem! Jeremiás így válaszolt Cidkijjának: Ha kijelentést mondok neked, biztosan megöletsz, ha pedig tanácsot adok, nem hallgatsz rám” (7-15. vers) – ugyan miért kérdezel tőlem bármit is? Ha az igazat mondom, megöletsz! Ha pedig tanácsot adok neked, úgyse hallgatsz rám!

„Ekkor titokban megesküdü Jeremiásnak Cidkijjá király: Az élő ÚRra mondom, aki az életet adta nekünk, hogy nem öletlek meg, és nem adlak az életedre törő emberek kezébe!” (16. vers) – Cidkijjá tehát megígéri Jeremiásnak, hogy nem öleti meg, és azoknak sem juttatja többé a kezére, akik meg akarták ölni. „Jeremiás ezt mondta Cidkijjának: Így szól az ÚR, a Seregek Istene, Izráel Istene: Ha van bátorságod kimenni a babilóniai király vezéreihez, akkor életben maradsz, és nem perzselik föl ezt a várost sem; életben maradsz házad népével együtt” (17. vers) – te és egész házad népe életben marad, ha megadod magad. „De ha nem mégy ki a babilóniai király vezéreihez, akkor ez a város a káldeusok kezébe kerül, és fölperzselik. Te sem menekülsz meg a kezükből! De Cidkijjá király ezt felelte Jeremiásnak: Aggódom, hogy a káldeusokhoz átpártolt júdaiak kezébe adnak, és azok gúnyt űznek belőlem. Nem adnak! - szólt Jeremiás. Hallgass az ÚR szavára, amelyet most mondok neked, akkor jól jársz, és életben maradsz!” (18-20. vers). Jeremiás könyörög Cidkijjának: „Szépen kérlek, engedelmeskedj az Úr szavának! A saját érdekedben!”. Én mindig is furcsának találtam, hogy az emberek elutasítják Isten igazságát. Sokszor azon kapjuk magunkat, hogy beelátunk a dolgokba, látjuk, mi fog történni, ha az a másik ember nem tér le a rossz útról, ezért kérlelni kezdjük, hogy változtasson irányt. De csak mindenféle ostoba kifogást kapunk válaszul, hogy miért is jó neki bűnben élni. Pedig látjuk, hogy a bűn tönkreteszi. Könyörgünk neki és sírva kérjük, térjen meg belőle, de ránk se hederít. Milyen szomorú, amikor Isten hangja süket fülekre talál! Milyen szomorú, amikor az ember fittyet hány Isten figyelmeztetésére. Istennek akkor már nincs más választása. Hiszen mit is tehetne, ha egyszerűen nem hallgatnak rá? Nincs más választása: kénytelen kiöntenie ítéletét a bűnösre. Isten minden lehetőséget megad, hogy visszaforduljunk. Elküldi a szolgáját, hogy könyörögve kérje a népet, forduljanak vissza. De ha elzárkóznak Isten figyelmeztetése elől, Istennek sincs más választása. Kénytelen kiönteni ítéletét a bűnösökre.

Jeremiás is arra kéri a királyt, ne lázadjon, és életben marad. „De ha nem akarsz kimenni, megmutatta nekem az ÚR, hogy akkor mi történik: Kivisznek minden asszonyt, aki itt maradt a júdai király palotájában, a babilóniai király vezéreihez, és akkor ezt mondják az asszonyok: Megcsaltak, hatalmukba kerítették legjobb barátaid. És amikor lábad ingoványba merült, ők cserbenhagytak! Feleségeidet és fiaidat is mind kiviszik a káldeusokhoz. Te sem menekülsz meg kezükből, hanem elfognak, és a babilóniai király kezébe adnak; ezt a várost pedig fölperzselik. Cidkijjá ezt mondta Jeremiásnak: Senkinek sem szabad megtudnia ezeket a dolgokat, mert különben meghalsz! Ha meghallják

a vezető emberek, hogy beszéltem veled, elmennek hozzád, és ezt mondják neked: Mondd el, miről beszéltél a királlyal! Ne titkolj el előttünk semmit, különben megölünk! Miről beszélt veled a király? Akkor te így válaszolj nekik: A király elé terjesztettem kérésemet, hogy ne vitessen vissza Jónátán házába, mert ott meghalnék” (21-26. vers). „El is mentek a vezető emberek Jeremiáshoz, és kikérdezték. De ő úgy tájékoztatta őket, ahogyan a király megparancsolta. Azok némán távoztak el tőle, mert nem hallottak meg tőle semmit” – Jeremiás ugyan igazat mondott, de nem árulta el nekik a teljes igazságot - „Így maradt Jeremiás a börtönudvarban egészen addig, amíg el nem foglalták Jeruzsálemet. Ott volt, amikor elfoglalták Jeruzsálemet” (27-28. vers). Isten minden elképzelhető lehetőséget megadott Cidkijjának és a népnek, hogy megtartsák életüket – csak hallgatniuk kellett volna Istenre, és engedelmeskedniük neki.

39. fejezet: „Cidkijjá, Júda királya uralkodásának kilencedik évében, a tizedik hónapban jött el Nebukadneccar, Babilónia királya egész haderejével Jeruzsálem ellen, és ostrom alá vette. Cidkijjá uralkodásának tizenegyedik évében, a negyedik hónap kilencedik napján törtek be a városba” (1-2. vers). 16 hónapig állt ostrom alatt a város. Amikor betegség ütötte fel a fejét, sokan belehaltak. Amikor éhínség sújtotta a várost, sokan éhenhaltak. Szörnyűséges 16 hónap lehetett. És akkor a babiloni hadsereg betört a városba, és karddal vágta az embereket. „Bevonultak a babilóniai király vezérei, és leültek a középső kapuban: Nérgal-Szárecer, Szamgar-Nebú, Szár-szekím udvarnagy, Nérgal-Szárecer főmágus és a babilóniai király többi vezérei mind. Amikor meglátta őket Cidkijjá, Júda királya és a harcosai, megfutamodtak. Éjjel mentek ki a városból a királyi kert felé vezető úton, a két kőfal között levő kapun át, és elvonultak a síkság felé vivő úton. A káldeus hadsereg azonban üldözőbe vette őket, és utolérték Cidkijját a jerikói síkságon” – Cidkijjá és néhány embere tehát menekülni próbált látván, hogy mindennek vége. Egyes elképzelések szerint Cidkijjá a salamoni alagúton keresztül menekült el a városból. Egyes nem megerősített történetek szerint ugyanis a salamoni alagút több kilométer hosszú, és kijárata a júdeai pusztában helyezkedik el. A történet egyelőre nem alátámasztott, tény azonban, hogy Cidkijjá menekülni próbált, Jerikó felé igyekezett, de a babiloniak üldözőbe vették és elfogták a jerikói síkságon, Jeruzsálemtől mintegy 25-30 kilométerre - „Elfogták, és Nebukadneccarhoz, Babilónia királyához vitték Riblába, Hamát földjére, hogy ítéletet mondjon fölötte” (3-5. vers). Nebukadneccar elé vitték tehát. Ne feledjük, hogy korábban Cidkijjá épp Nebukadneccar jóvoltából került a trónra, később viszont fellázadt Nebukadneccar ellen, így az most ítéletet hirdet felette. „Babilónia királya lemészároltatta Cidkijjá fiait Riblában a szeme láttára, és lemészároltatta Babilónia királya Júda valamennyi nemesét is. Cidkijját pedig megvakították, bilincsbe verette, és úgy vitette Babilonba” (6-7. vers). Cidkijjá élete tehát szomorú véget ért. Végignézte, ahogy gyermekeit és valamennyi nemesét megölik. Pedig mindez elkerülhető lett volna. Jeremiás egyértelműen figyelmeztette: ha megadja magát, biztonságban lesz. De Cidkijjá nem hallgatott az Úr szavára, lázadt Isten figyelmeztetése ellen, így aztán pontosan az történt, amire Isten

előzetesen figyelmeztette. Jeremiás könyvében egy másik érdekes prófécia is találunk, mely szerint Cidkijjá eljut Babilonba, de Babilont már nem látja meg. érdekes módon ez a prófécia is beteljesedett: Cidkijját Babilonba hurcolták, de előbb megvakították, így saját szemével sosem láthatta azt.

„A káldeusok fölperzselték a királyi palotát, még a köznép házait is, Jeruzsálem várfalait pedig lerombolták” (8. vers). Érdekes, hogy jelenleg egy dr. Shilo nevű régész épp a Cidkijjá korabeli Jeruzsálem romjai között végez ásatásokat – a várost ugye abban az időben lerombolták a babiloniak. Az ásatások során lényegében azoknak a házaknak a romjait tárják fel, amelyeket a babiloni hadsereg rombolt le. Valóban az történt, amit az Igében is olvashatunk: a házakat felgyújtották és lerombolták. Amikor pedig a zsidók visszatértek a hetvenéves babiloni fogságból, nem a romos házakat építették újjá, hanem a romokat betemették, és új várost emeltek fölé. Ezért lelhetők ott fel mind a mi napig a régi házak romjai, dr. Shilo ásója pedig napról napra több bizonyítékot tár fel, mely igazolja a Jeremiásban olvasható történet hitelességét. Talán arról is hallottatok ennek kapcsán, micsoda port keverték izraeli rabbik az ásatások miatt – megpróbálták megakadályozni az ásatásokat azt állítva, hogy dr. Shilo egy temető békéjét háborgatja. A lényeg azonban, hogy Shilo professzor azokat a házakat tárja fel épp most, amelyeket a babiloni hadsereg pusztított el. Érdekes módon a házakban rengetek aprócska istenszoborra bukkant. Bálványokra. Pontosan emiatt hirdetett Isten ítéletet a nép felett, hiszen a nép elfordult tőle és bálványimádásra adta fejét. Decemberben, amikor legközelebb Izraelbe látogatunk a lelkipásztorok egy csoportjával, illetve februárban ennek a gyülekezetnek a tagjaival, remélem, eljutunk majd az ásatásokhoz is! Isten Igéje tehát beteljesedett. A káldeusok fölperzselték a királyi palotát és a lakóházakat, és lerombolták a város falait.

„A városban maradt népet és azokat, akik átpártoltak hozzá, a nép többi részével együtt fogságba vitte Nebuzaradán, a testőrök parancsnoka Babilóniába. A nép nincstelen részét, akiknek semmijük sem volt, Júda földjén hagyta Nebuzaradán testőrparancsnok, és szőlőket és szántóföldeket adott nekik azon a napon. Jeremiásra nézve pedig ezt a parancsot adta Nebukadneccar, Babilónia királya Nebuzaradán testőrparancsnoknak: Vedd magad mellé, és legyen rá gondod! Ne tégy vele semmi rosszat, hanem úgy bánj vele, ahogyan kívánja” (9-12. vers). Nebukadneccar tudta, hogy Jeremiás arra kéri az embereket, adják meg magukat. Nebukadneccar tudta, hogy Jeremiás Isten igazságát hirdeti az embereknek, ezért megparancsolta, hogy jól bánjanak Jeremiással, és engedjék, hogy azt tegye, amit csak akar. Ha szeretne Babilonba költözni, szívesen látjuk, és kap egy szép házat, ahol a gondját viseljük. Ha pedig szeretne Júdában maradni, ott maradhat. Azt tehet, amit csak akar! *„Intézkedett tehát Nebuzaradán testőrparancsnok, Nebusazbán udvarnagy, Nérgal-Szárecer főmágus és a babilóniai király többi vezető embere, kihozatták Jeremiást a börtönudvarból, és átadták Gedaljának, Ahikám fiának, Sáfán unokájának, hogy vigye haza. Így ő a nép között maradt”* (13-14. vers). Jeremiást közben másokkal együtt

láncre verve elhurcolták, de utána mentek és visszahozták. *„Jeremiáshoz pedig így szólt az ÚR igéje, amikor még a börtön udvarába volt zárva: Menj, és mondd meg az etióp Ebed-Meleknek:”* – ő az, aki kiemelte Jeremiást a sárral teli ciszternából - *„Ezt mondja a Seregek URa, Izráel Istene: Én beteljesítem, amit kijelentettem e város kárára és nem javára. Szemed láttára következik be minden a maga idejében. De téged megmentelek azon a napon - így szól az ÚR -, és nem kerülsz azoknak az embereknek a kezébe, akiktől iszonyodsz. Bizonyosan megszabadítalak, nem esel el fegyvertől, és életedet ajándékkul kapod, mert bíztaál bennem! - így szól az ÚR”* (15-18. vers). Itt van tehát ez az etiópi, aki kimentette Jeremiást a ciszternából, Jeremiás pedig egy üzenetet visz neki az Úrtól: *„Nem kell félned a babiloniaktól. Isten megóvjja az életed, mert benne bíztaál!”*. És az etióp valóban életben maradt.

Ezzel el is érkeztünk Jeremiás könyvének negyedik részéhez. Ezeket a próféciaikat Jeremiás azután kapta, hogy Cidkijját elhurcolták Babilonba. A próféciaik pedig annak a csoportnak szólnak, akik még Júdában maradtak, hiszen nem mindenkit hurcoltak magukkal a babiloniak. Ne feledjük, hogy például hátrahagyták a szegényeket, hogy műveljék a földeket. Jeremiás is velük maradt, és újabb próféciaikat kapott az Úrtól. *„Így következett be az, amit Jeremiásnak mondott az ÚR, miután Nebuzaradán testőrparancsnok szabadon bocsátotta Rámában”* – Ráma lényegében Ramallah, mely mindössze 7 kilométerre fekszik Jeruzsálemtől. A babiloniak épp azon voltak, hogy Jeremiást is magukkal hurcolják, de megérkezik a parancs Nebukadneccartól: Jeremiás azt tehet, amit csak akar. Így hát elengedték, és Jeremiás visszatérhetett Jeruzsálemben - *„Mert elfogatásakor őt is láncra verték a többi jeruzsálemi és júdai fogoly között, akiket fogságba vittek Babilóniába”* (1. vers). Eredetileg őt is láncra verve vitték Babilóniába. Milyen szörnyű utazás is lehetett! Óriási távolságot kellett megtenniük erőltetett menetben. Pedig a próféta hányszor elmondta, ha megadják magukat, minden rendben lesz. A nép mégis fellázadt isten Igéje ellen és a babiloniak ellen. Tetteik pedig szörnyű következményekkel jártak.

„A testőrparancsnok kivette közülük Jeremiást, és ezt mondta neki: Az ÚR, a te Istened kijelentette, hogy milyen veszedelem éri ezt a helyet. Beteljesítette, véghezvitte az ÚR, amit kijelentett” – örök érvényű igazság ez, Isten mindig megtartja ígését – *„Mert vétkeztetek az ÚR ellen, és nem hallgattatok a szavára, ezért történt ez veletek”* (2-3. vers). Érdekes, hogy Júda ellenségei felismerték, miért történt ez a néppel – mert nem engedelmeskedtek Istennek. *„Én tehát még ma leveszem a kezedről a láncot. Ha úgy látod jónak, hogy Babilóniába jöjj velem, akkor jöjj, és nekem gondom lesz rád. Ha pedig nem látod jónak, hogy velem jöjj Babilóniába, akkor maradj! Nézd, előtted van az egész ország, mehatsz, ahová jónak és helyesnek látod!”* (4. vers). Jeremiás teljesen szabadon dönthet. Velük tarthat Babilonba, és jól bánhat majd vele. De ott is maradhat a földön. Oda mehetett, ahová csak akart. *„De később már nem lehet visszatérni. Menj Gedaljához, Ahikám fiához, Sáfán unokájához, akit Babilónia királya Júda városainak a helytartójává tett. Lakj vele a nép között, vagy menj akárhová, ahova helyesnek látod! A testőrparancsnok*

élelmet és ajándékot adott neki, és elbocsátotta. Jeremiás pedig elment Gedaljához, Ahikám fiához Micpába, és ott lakott vele az országban maradt nép között. Meghallották a szétszóródott haderő vezérei embereikkel együtt, hogy Babilónia királya Gedalját, Ahikám fiát tette helytartóvá az országban, és rábízta a férfiakat, az asszonyokat és a gyermekeket, az ország nincstelenjeit, akiket nem vittek fogságba Babilóniába. Elmentek Gedaljához Micpába, mégpedig Jismáél, Netanjá fia, Jóhánán és Jónátán, Káréah fiai, Szerájá, Tanhumet fia és a netófai Éfaj fiai meg Jaazanjá, Maakáti fia, embereikkel együtt. Gedaljá, Ahikám fia, Sáfán unokája pedig esküvel biztatta őket és embereiket: Ne féljetez attól, hogy a káldeusokat kell szolgálni! Telepedjetez le az országban, szolgáljátok Babilónia királyát, és jó dolgotez lesz!” (5-9. vers). Gedaljá tehát komolyan veszi a Nebukadneccar által rábízott feladatot, és arra biztatja a népet, ne lázadjanak tovább. Telepedjetez le az országban, és minden rendben lesz!

„Én itt fogok lakni Micpában, hogy szolgálatukra álljak a káldeusoknak, akik eljönnek hozzánk. Ti pedig gyűjtsétez be a bort, a gyümölcsöt és az olajat, és tegyétez el edényekbe. Lakjátok a városokban, amelyeket birtokba vehettez!” (10. vers). Jeruzsálemet annyira lerombolták és kifosztották, hogy nem volt értelme ott letelepednie a szegényekkel, így inkább Micpa lett a székhelye, a többieknek pedig azt tanácsolta, telepedjenek le a fennmaradt városokban. „Meghallották a móábiaknál,” – a Jordánon túl – „az ammóniaknál, az edómiaknál” – Moábtól délre –,és a többi országban élő júdaiak is, hogy Babilónia királya otthon hagyta a júdaiak maradékát, és hogy Gedalját, Ahikám fiát, Sáfán unokáját tette helytartójukká. Visszatértez tehát a júdaiak mindenhonnan, ahová szétszóródtak; megjöttek Júda földjére Gedaljához Micpába. Igen sok bort és gyümölcsöt gyűjtöttez be. Jóhánán, Káréah fia és a szétszóródott haderő vezérei mindnyájan elmentek Gedaljához Micpába, és ezt mondták neki: Nem tudod, hogy Baalisz ammóni király elküldte Jismáélt, Netanjá fiát, hogy megöljön téged? De Gedaljá, Ahikám fia nem hitt nekik. Jóhánán, Káréah fia pedig titokban ezt mondta Gedaljának Micpában: Majd én elmegyek, és megölöm Jismáélt, Netanjá fiát úgy, hogy senki sem fogja megtudni. Miért ölné meg ő téged? Hiszen akkor szétszóródnának mindazok a júdaiak, akik hozzád gyűltez, és Júdának még a maradéka is elpusztulna. De Gedaljá, Ahikám fia így válaszolt Jóhánánnak, Káréah fiának: Ne tedd azt, hazugságot beszélsz Jismáélról!” (11-16. vers).

Bárcsak mi odafigyelneék Isten szavára és meghallanáék a figyelmeztetést! Jézus is azt mondta, akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek! Bárcsak meghallanáék, amit Isten mond nekünk, és engedelmes szívvel meg is cselekednéék! Az Úr áldjon, őrizzen és vezessen benneteket ezen a héten! Jézus nevében, ámen.